

Secretariaat:
Antonio Vivaldistraat 2-8, 1083 GR Amsterdam
Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam

T +31(0)20 301 02 35
F +31(0)20 301 03 02
rj@rjnet.nl
www.rjnet.nl

RJ-Uiting 2018-4: ‘Nadere guidance verslag raad van commissarissen op basis van de Nederlandse Corporate Governance Code’.

Inleiding

Volgens de Code corporate governance (hierna: ‘Code’) legt de raad van commissarissen in een verslag verantwoording af over het uitgeoefende toezicht. Alinea 105 tot en met 105i van hoofdstuk 405 Verslag raad van commissarissen bevat een opsomming van de onderwerpen die op grond van de best practice bepalingen van de Code in ieder geval in het verslag van de raad van commissarissen aan de orde zouden moeten komen.

De Code geeft geen verdere toelichting, uitwerking of handvatten op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de desbetreffende bepalingen. Om deze reden geeft de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) in hoofdstuk 405 Verslag van commissarissen meer duidelijkheid over de wijze waarop hier inhoud aan gegeven kan worden. Waar relevant is per best practice bepaling beschreven op welke wijze invulling zou kunnen worden gegeven aan de desbetreffende bepaling. Voor deze informatie geldt dat deze niet limitatief is en de te verstrekken informatie afhankelijk is van de specifieke omstandigheden om te voldoen aan de desbetreffende best practice bepaling.

Deze RJ-Uiting bevat de voorgestelde aangepaste alinea’s.

De RJ zal de ontwikkelingen in de praktijk actief volgen. Op basis daarvan zullen de nieuwe toevoegingen worden geëvalueerd.

Deze uiting is de tweede uiting van de RJ over de ontwikkelingen in corporate governance, in aansluiting op de informatie over beloningsverhoudingen, zoals opgenomen in RJ-Uiting 2017-14: ‘Ontwerp-richtlijn met relevante aandachtspunten voor informatie over beloningsverhoudingen als bedoeld in de Nederlandse Corporate Governance Code (bpb 3.4.1. sub

iv)'. Tijdens de raadsvergadering d.d. 17 januari 2018 heeft de RJ de RJ-Uiting 2017-14 ongewijzigd vastgesteld en is die daarmee definitief geworden.

Ingangsdatum

De RJ is voornemens de gewijzigde ontwerp-alinea's van kracht te laten zijn voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2018.

Commentaarperiode

De RJ nodigt u uit tot het inzenden van reacties en commentaren op deze RJ-Uiting. Deze ziet de RJ graag uiterlijk 30 juni 2018 tegemoet. Reacties en commentaren kunnen – bij voorkeur per email (rj@rjnet.nl) – worden ingediend bij het RJ-secretariaat. Ze zullen door de RJ als openbare informatie worden behandeld en op de RJ-website worden gepubliceerd, tenzij door respondenten is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Het ontwerp zal zo spoedig mogelijk na de commentaarperiode definitief worden gemaakt.

Amsterdam, 29 mei 2018

405 VERSLAG RAAD VAN COMMISSARISSEN

Deze Richtlijn 405 (aangepast 2018) vervangt Richtlijn 405 (aangepast 2017) en is van kracht voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari ~~2017~~ 2018.

405.1 Algemeen

Inleiding

101 Volgens de Code corporate governance (hierna ook: 'Code'), zoals gepubliceerd op 8 december 2016 legt de raad van commissarissen in een verslag verantwoording af over het uitgeoefende toezicht. Volgens de Code maakt dit verslag van de raad van commissarissen (hierna: 'verslag') deel uit van de jaarstukken van de vennootschap. De bepalingen van de Code zijn van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2017.

Daar waar de Code specifieke terminologie gebruikt is dit overgenomen in dit hoofdstuk.

Wettelijke bepalingen

~~102 Dit hoofdstuk is niet gebaseerd op wettelijke bepalingen omdat die er niet zijn voor het verslag van de raad van commissarissen.~~

102 Op basis van artikel 2:391 lid 5 BW kunnen bij algemene maatregel van bestuur nadere eisen (zoals gedragscodes) worden gesteld aan de inhoud van het bestuursverslag van bepaalde beursgenoteerde ondernemingen. In het Besluit van 29 augustus 2017 tot wijziging van het Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het bestuursverslag is de Code aangewezen als gedragscode zoals bedoeld in artikel 2:391 BW. Daarmee heeft de Code per 1 januari 2018 een wettelijke verankering gekregen. Er zijn verder geen andere wettelijke bepalingen die zien op het verslag van de raad van commissarissen.

Definities

103 Het volgende begrip wordt in dit hoofdstuk gebruikt. De betekenis van dit begrip is omschreven in hoofdstuk 940 Begrippen:

- Jaarstukken

Toepassingsgebied

104 De bepalingen van de Code zijn van toepassing op:

- alle vennootschappen met statutaire zetel in Nederland waarvan de aandelen of certificaten van aan delen zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt of een daarmee vergelijkbaar systeem; en
- alle grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland (> €500 miljoen balanswaarde) waarvan de aandelen of certificaten zijn toegelaten tot de handel op een multilaterale handelsfaciliteit of een daarmee vergelijkbaar systeem.

Voor de in de Code opgenomen best practice bepalingen ('bpb') inzake het bestuursverslag wordt verwezen naar alinea 400.~~206a~~207.

Alinea 105 gaat in op de inhoud van het verslag van de raad van commissarissen en bevat daartoe een opsomming van de relevante best practice bepalingen ('bpb') uit de Code. Voor de exacte tekst en nadere toelichting daarop wordt verwezen naar de Code.

Bepalingen Code corporate governance

105 Volgens de Code corporate governance maakt het verslag van de raad van commissarissen deel uit van de jaarstukken van de vennootschap en legt de raad van commissarissen in het verslag verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar. In het verslag worden, op grond van de best practice bepalingen uit de Code, in ieder geval de ~~onderstaande onderwerpen behandeld (bpb 2.3.11):~~onderwerpen behandeld zoals beschreven in alinea 105a tot en met 105i (bpb 2.3.11). Waar relevant is per best practice bepaling opgenomen op welke wijze invulling kan worden gegeven aan de desbetreffende bepaling. Deze invulling is niet limitatief en afhankelijk van specifieke omstandigheden kan andere informatie noodzakelijk zijn om te voldoen aan de genoemde best practice bepalingen.

- 105a Het verslag bevat een verantwoording over de wijze waarop de raad van commissarissen betrokken was bij de totstandkoming en -toezicht houdt op de uitvoering van de strategie (bpb 1.1.3).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o indien een beschrijving van het proces dat is gevolgd, de gedachtenvorming van de raad van commissarissen over de door het bestuur opgestelde strategie en de opvolging daarvan.

- 105b Indien voor de interne ~~audit functie~~auditfunctie geen interne ~~audit dienst~~auditdienst is ingericht, beoordeelt de raad van commissarissen jaarlijks, mede op basis van een advies van de auditcommissie, of adequate alternatieve maatregelen zijn getroffen en beziet of behoefte bestaat om een interne ~~audit dienst~~auditdienst in te richten. De raad van commissarissen neemt in het verslag op de conclusies alsmede eventuele aanbevelingen en alternatief getroffen maatregelen die daaruit voortkomen, ~~op~~ (bpb 1.3.6).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een beschrijving van de wijze waarop door middel van de alternatief getroffen maatregelen invulling is gegeven aan de in de code opgenomen bepalingen over de interne auditfunctie;
- o een beschrijving van de wijze waarop de evaluatie van de alternatief getroffen maatregelen heeft plaatsgevonden en een beschrijving van wat is of wordt gedaan met de uitkomsten van de evaluatie;
- o de reden(en) om (vooralsnog) geen interne auditdienst in te richten.

- 105c Het verslag bevat van elke commissaris een opgave van: i. geslacht; ii. leeftijd; iii. nationaliteit; iv. hoofdfunctie; v. nevenfuncties voor zover deze relevant zijn voor de

vervulling van de taak als commissaris; -vi. tijdstip van eerste benoeming; en vii. de lopende termijn waarvoor de commissaris is benoemd (bpb 2.1.2.).

Hierbij wordt tevens benoemd welke commissaris financieel expert is in de zin van art. 39, lid 1, Richtlijn 2014/56/EU.

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een bevestiging dat wordt voldaan aan de eisen zoals genoemd in art 2:142a lid 1 BW respectievelijk art 2:252a lid 1 BW; deze artikelen bepalen onder meer het maximaal toegestane aantal commissariaten per commissaris.

- 105d Het verslag bevat een vermelding dat naar het oordeel van de raad van commissarissen is voldaan aan de eisen voor onafhankelijkheid (zoals bedoeld in bpb 2.1.7 t/m 2.1.9) en, indien van toepassing, welke commissaris(sen) ~~de raad~~ als niet-onafhankelijk ~~beschouwt~~is/worden beschouwd (bpb 2.1.10).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een onderbouwing van de vaststelling dat een commissaris al of niet voldoet aan de eisen van onafhankelijkheid, inclusief, indien van toepassing, een beschrijving van de aard van de afhankelijkheid;
- o een beschrijving van de wijze waarop wordt geborgd dat een niet-onafhankelijke commissarissen geen deelbelang behartigt (zoals een beschrijving van de maatregelen rondom belangenverstremgeling);
- o een beschrijving van eventuele overeenkomsten met een of meer grootaandeelhouders die van invloed kunnen zijn op de samenstelling en besluitvorming van de raad van commissarissen (zoals bijzondere voordrachtrechten of vetorechten).

- 105e Het verslag bevat een motivering van eventuele ~~herbenoeming~~herbenoemingen als commissaris na een periode van acht jaar (bpb 2.2.2).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o vermeldingde reden(en) waarom een eventuele herbenoeming(en) na een periode van acht jaar in het belang van de vennootschap is/zijn;
- o een beschrijving van het proces van ‘succession planning’, inclusief een beschrijving van de rollen en verantwoordelijkheden van de personen die hierbij betrokken zijn;
- o een overzicht met daarin opgenomen wanneer elke commissaris is aangetreden en zal aftreden (rotatierooster).

- 105f Het verslag bevat: i. op welke wijze de evaluatie van de raad van commissarissen, de afzonderlijke commissies en de individuele commissarissen heeft plaatsgevonden; ii. op welke wijze de evaluatie van het bestuur en de individuele bestuurders heeft plaatsgevonden; en iii. wat is of wordt gedaan met de conclusies van de evaluaties (bpb 2.2.8).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een beschrijving van de aanpak, de frequentie en het proces van de evaluatie (en in hoeverre hier externe partijen bij betrokken waren);
- o een beschrijving van de belangrijkste bevindingen en conclusies van de evaluaties

alsmede een beschrijving van de (voor)genomen maatregelen;

- o een competentiematrix en een beschrijving op welke wijze wordt omgegaan met eventuele leemtes qua kennis en vaardigheden binnen de raad van commissarissen en het bestuur.

- 105g Het verslag bevat een beschrijving van de uitvoering van de taakopdracht van de commissies in het boekjaar. Daarin wordt vermeld de samenstelling van de commissies, het aantal vergaderingen van de commissies en de belangrijkste onderwerpen die in de vergaderingen aan de orde zijn gekomen (bpb 2.3.5).

Hieraan kan voor wat betreft de auditcommissie invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een beschrijving van de belangrijkste gespreksonderwerpen met de externe accountant, mede aan de hand van het accountantsverslag en de management letter;
- o een beschrijving van het selectieproces en de waarborgen voor de onafhankelijkheid van de accountant en voor zover van toepassing een beschrijving van de wijze waarop door de auditcommissie wordt voldaan aan de verplichtingen uit Verordening (EU) Nr. 537/2014.

105h Het verslag bevat een verantwoording over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar (bpb 2.3.11).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een beschrijving van de verdeling van de rollen en verantwoordelijkheden van de individuele commissarissen binnen de (commissies van de) raad van commissarissen;
- o een beschrijving van de hoofdpunten van/verwijzing naar de reglementen die gelden voor de commissies van de raad van commissarissen;
- o een beschrijving van de belangrijkste onderwerpen waarop de raad van commissarissen zich in het boekjaar heeft geconcentreerd en waarop deze zich in de komende periode zal richten.

- 105i Het verslag bevat een vermelding het aanwezigheidspercentage van elke commissaris bij de vergaderingen van de raad van commissarissen en van de commissies (bpb 2.4.4).

Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:

- o een toelichting, voor zover van toepassing, op frequente afwezigheid van een of meerdere commissarissen.

106 Volgens de Code leggen niet-uitvoerende bestuurders, indien sprake is van een one-tier bestuursstructuur, verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in het afgelopen boekjaar, ~~zij~~ Zij doen dit op de wijze zoals in alinea 105 tot en met 105i is vermeld voor het verslag van de raad van commissarissen (bpb 5.1.5). Uit de toelichting op de Code volgt dat deze verantwoording deel kan uitmaken van het bestuursverslag of in een apartafzonderlijk verslag kan worden opgenomen dat bij of met de jaarstukken wordt gepubliceerd.

In aanvulling op de Code ~~beveelt de Raad aan~~ wordt aanbevolen dat de niet-uitvoerende bestuurders verantwoording afleggen in een afzonderlijk verslag. De aandachtspunten zoals genoemd in alinea 105 tot en met 105i zijn van overeenkomstige toepassing.

107 Volgens de Code legt de raad van commissarissen, in een rapport, ~~(het renumeratierapport,)~~ op een inzichtelijke wijze verantwoording af over de uitvoering van het beloningsbeleid en wordt het renumeratierapport geplaatst op de website van de vennootschap (principe 3.4). In de toelichting op de Code staat dat de wettelijke eisen aan het renumeratierapport zijn neergelegd in de artikelen 2:383c tot en met 2:383e BW.

In bpb 3.4.1 staat hierover het volgende:

De remuneratiecommissie bereidt het renumeratierapport voor. In dit rapport wordt, naast hetgeen de wet vereist, op inzichtelijke wijze in ieder geval verslag gedaan:

- i. ~~i.~~ van de wijze waarop het beloningsbeleid in het afgelopen boekjaar in praktijk is gebracht;
- ii. ~~ii.~~ Hieraan kan invulling worden gegeven door het opnemen van:
 - o een beschrijving van de structuur en de resultaten van het beloningsbeleid;
 - o een beschrijving van de omvang van eventuele discretionaire bevoegdheden alsmede een beschrijving van de wijze waarop daarvan al dan niet gebruik is gemaakt;
 - o de redenen van het gebruik van de wettelijke aanpassings- of terugvorderingsbevoegdheid alsmede een beschrijving van de financiële effecten daarvan;
 - o een toelichting op de hoogte van variabele beloningen op basis van prestatie maatstaven.
- ii. van de wijze waarop de uitvoering van het beloningsbeleid bijdraagt aan lange termijn waardecreatie;
- iii. ~~iii.~~ dat scenarioanalyses in overweging zijn genomen;
- iv. ~~iv.~~ van de beloningsverhoudingen binnen de vennootschap en de met haar verbonden onderneming en indien van toepassing de wijzigingen in deze verhoudingen ten opzichte van voorgaande boekjaar; (zie ook alinea 108 en 109 hierna);
- v. ~~v.~~ indien een bestuurder een variabele beloning ontvangt, de wijze waarop deze beloning bijdraagt aan lange termijn waardecreatie, de vooraf vastgestelde en meetbare prestatiecriteria waarvan de variabele beloning afhankelijk is gesteld en de relatie tussen de beloning en de prestatie; en
- vi. ~~vi.~~ indien een (voormalig) bestuurder een ontslagvergoeding ontvangt, de reden voor deze vergoeding.
Overwogen kan worden om een beschrijving van de afvloeiingsregeling op te nemen.